

ภาค. 158
วันที่ 3 ต.ค. 67
เวลา 15.40

ด่วนที่สุด

ที่ สกช. ๐๑๐๑/๑๓๑

สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๑๒๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น ๑
ศูนย์ราชการอาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ

๒. รายงานการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/ ๒๕๖๗

๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหของเกษตรกร ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๗

๔. รายงานการประชุมคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ
ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๗

๕. สรุปผลหรือประชุมคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ
เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

๖. รายงานผลการลงพื้นที่จัดเวทีระดมความคิดเห็นแก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ

๗. รายงานการประชุมคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ
ครั้งที่ ๒/ ๒๕๖๗

๘. สรุปผลเวทีรับฟังความเห็นข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการเกษตรสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

๙. รายงานการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหของเกษตรกร ครั้งที่ ๔/ ๒๕๖๗

๑๐. รายงานการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/ ๒๕๖๗

๑๑. พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑๒. ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ของคณะทำงานผู้ประสานงานสมาชิก
สภาเกษตรกรแห่งชาติ ประจำภาคเหนือ

๑๓. ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานโคเนื้อยั่งยืน (Supply Chain)

ของคณะทำงานผู้ประสานงานสมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑๔. ผลสำรวจความคิดเห็นต่อประเด็น การพิจารณาแนวทางการนำเข้าโคเนื้อ - กระบือจาก
ประเทศเมียนมา

๑๕. หนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด กษ ที่ ๐๖๑๔/ ๑๓๖๘ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗
เรื่อง สหพันธ์ธูมาเลเซียแจ้งระงับการนำเข้าโคมีชีวิตจากประเทศไทยเป็นการชั่วคราว
เนื่องจากตรวจพบสารเบต้าอะโกนิสต์ (Beta agonist)

๑๖. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ

๑๗. หนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด กษ ที่ ๐๖๑๔/ ๑๓๖๘๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗
เรื่อง การสำรวจข้อมูลประกอบการพิจารณาหากเปิดให้มีการนำเข้าโค กระบือ
จากสาธารณรัฐเมียนมา

/ด้วยสภาเกษตรกร...

ด้วยสภาเกษตรกรแห่งชาติ ขอเสนอ เรื่อง (ร่าง) ข้อเสนอการแก้ไขปัญหาาราคาโคตกต่ำ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้รับข้อเสนอปัญหาาราคาโคตกต่ำจากสภาเกษตรกรจังหวัด สภาคมนโคเนื้อแห่งประเทศไทย และสมาคมโคนมไทยโฮลสไตน์ฟรีเซียน ให้ช่วยพิจารณากำหนดแนวทางในการ แก้ไขปัญหาดังกล่าวให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการเลี้ยงโค ประกอบกับที่ประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๑๔ อาคาร ๙ บมจ.โทรคมนาคม แห่งชาติ ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรดำเนินการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ทั้งนี้ จากการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗ ได้มีมติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาด้านปศุสัตว์ เพื่อให้คำปรึกษา และจัดทำข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการ แก้ไขปัญหาของเกษตรกร การพัฒนาเกษตรกรรวม ทั้งการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร จึงได้จัดเวทีระดมความคิดเห็นจากเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางในแก้ไข ปัญหาาราคาโคตกต่ำ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

จากการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๑๔ อาคาร ๙ บมจ.โทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหารสภาเกษตรกรแห่งชาติ สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ จำนวน ๑๐๐ คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พิจารณา (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการแก้ไขปัญหาาราคาโคตกต่ำ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งจากข้อมูลสถานการณ์การผลิต การตลาดโคเนื้อของประเทศไทย พบว่า สถานการณ์ ณ ปัจจุบัน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อประสบปัญหาาราคาโคตกต่ำ เกิดภาวะขาดทุน และเป็นหนี้จากอาชีพการเลี้ยงโค เนื้อเป็นจำนวนมาก โดยราคาโคเนื้อ มีชีวิตน้ำหนักเฉลี่ย ๓๕๐ กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้ในปี ๒๕๖๗ ณ เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๗ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๗๘.๙๕ บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๗.๒๓ บาท หรือลดลงร้อยละ ๙.๔๙ และลดลงจากปี ๒๕๖๕ ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๙๔.๔๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๓ (รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการด้านการ รักษาตลาดการบริโภคเนื้อโค - กระบือ และผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๗) เนื่องจากปีที่ผ่านมาปริมาณ ความต้องการบริโภคในประเทศลดลง ประกอบกับปริมาณการส่งออกลดลง (อัตราการบริโภคเนื้อโคและ กระบือของคนไทยรวมกันเฉลี่ย ๔ กิโลกรัม/ คน/ ปี หรือปีละประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ ตัว/ ปี) ทั้งนี้ ปัญหา าราคาโคเนื้อตกต่ำมีสาเหตุมาจากหลายสาเหตุดังนี้

๑. การนำเข้าโคและเนื้อโคจากต่างประเทศทั้งถูกต้องและผิดกฎหมาย
๒. การมีบุคคลบางกลุ่มใช้สารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อจนนำมาสู่การส่งออกโคเนื้อ ของไทยไม่ได้
๓. การไม่สามารถส่งออกโคเนื้อและเนื้อโคไปต่างประเทศได้และยังไม่มี ความชัดเจนด้วยปัจจัยหลายประการ รวมถึงยังไม่มี การส่งออกในรูปแบบเนื้อแปรรูปหรือเนื้อร้อนเหมือนบางประเทศ
- /๔. การไม่มีโรงฆ่า...

๔. การไม่มีโรงฆ่าชุมชน และโรงแปรรูปเนื้อโคที่กระจายในพื้นที่ในระดับตลาดล่างสำหรับโคมัน และโคขุนทั่วไปทำให้เกษตรกรขาดโอกาสด้านการตลาด การขนส่งไกลสูญเสียค่าขนส่งแพง รวมถึงเกษตรกรผู้เลี้ยงไม่มีตลาดหรือเชิงเนื้อของตนเอง

๕. ผู้เลี้ยงโคเนื้อไม่สามารถควบคุมราคาในระบบตลาดและเข้าไม่ถึงผู้ประกอบการร้านอาหารและผู้บริโภคในห่วงโซ่

ซึ่งจากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นแรงกดดันทำให้ราคาโคมีชีวิตในประเทศตกต่ำลงและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภาคอุตสาหกรรมการเลี้ยงโคเนื้อของประเทศไทยที่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจำนวน ๑,๔๓๘,๒๕๗ ราย ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวโดยตรง (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์)

ดังนั้น สภาเกษตรกรแห่งชาติ ในฐานะองค์กรเกษตรกรที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเกษตรกร รวมถึงการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกร ประกอบกับอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร การพัฒนาเกษตรกร รวมทั้งการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และสร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้กับภาคอุตสาหกรรมโคเนื้อของประเทศไทยต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

สืบเนื่องจากมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายพัฒนาโคเนื้อ - กระบือ และผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (Beef Board) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านการรักษาตลาดการบริโภคเนื้อโค - กระบือ และผลิตภัณฑ์ เพื่อจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตลาดโคเนื้อ - กระบือ และผลิตภัณฑ์ทั้งระบบ สำหรับประกอบการกำหนดนโยบายด้านโคเนื้อ - กระบือ และผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นประโยชน์สูงสุดกับเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ จากการประชุมคณะอนุกรรมการด้านการรักษาตลาดการบริโภคเนื้อโค - กระบือ และผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๗ และครั้งที่ ๒/ ๒๕๖๗ ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณาที่ ๓.๕ การพิจารณาแนวทางการนำเข้าโคเนื้อ - กระบือจากประเทศเมียนมา อยู่ระหว่างมอบหมายให้กรมปศุสัตว์กำหนดมาตรการนำเข้าเพื่อเปิดการนำเข้าโคเนื้อ - กระบือ จากประเทศเมียนมาประกอบสถานการณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศเวียดนามระงับการซื้อโคมีชีวิตจากประเทศไทย เนื่องจากมีการตรวจพบสารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อที่นำเข้าจากประเทศไทย ส่งผลทำให้โคเนื้อของประเทศไทยไม่สามารถส่งออกไปประเทศเวียดนามได้ และสถานการณ์ล่าสุดตามหนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด กษ ที่ ๐๖๑๙/ ๑๓๖๘ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เรื่อง สหพันธ์รัฐมาเลเซียแจ้งระงับการนำเข้าโคมีชีวิตจากประเทศไทย เป็นการชั่วคราวเนื่องจากตรวจพบสารเบต้าอะโกนิสต์ (Beta agonist) โดยกรมสัตวแพทย์บริการแห่งสหพันธ์รัฐมาเลเซีย (DVS) มีการตรวจพบสารดังกล่าวจากโคที่นำเข้าจากประเทศไทยระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๗ อันนำไปสู่การระงับการนำเข้าโคมีชีวิตจากประเทศไทย

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและผลกระทบของประเด็นการพิจารณาดังกล่าว จึงได้จัดทำแบบสำรวจ และได้จัดทำเวทีระดมความคิดเห็นปัญหาราคาโคตกต่ำจากเกษตรกรกลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ภายใต้งานความร่วมมือระหว่างสภาเกษตรกรแห่งชาติกับภาควิชาการของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยจัดเวทีระดมความคิดเห็น จำนวน ๓ เวที

ประกอบด้วย ๓ มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า การนำเข้าโคเนื้อ - กระบือ จากต่างประเทศทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายนั้นมีผลกระทบต่อกลไกด้านราคาโคเนื้อภายในประเทศ และยังนำมาซึ่งโรคระบาดในโคเนื้อ รวมถึงปัญหาการใช้สารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อยังส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกโคเนื้อของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

ดังนั้น สภาเกษตรกรแห่งชาติ ในฐานะองค์กรที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรจึงเห็นว่า “ปัญหาราคาโคตกต่ำ” เป็นปัญหาระดับชาติที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน เนื่องจากโคเนื้อเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญต่อเกษตรกรไทย ซึ่งเป็นอาชีพของเกษตรกรส่วนใหญ่ และยังเป็นอาชีพเสริมที่อยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ ทั้งยังมีการเกื้อกูลการใช้ทรัพยากร และผลพลอยได้ทางการเกษตร ซึ่งถือเป็นการสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศ ดังนั้น ในสภาวะที่ราคาโคเนื้อตกต่ำจะมีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงโค ซึ่งนำไปสู่การล้มสลายของภาคอุตสาหกรรมโคเนื้อไทย ซึ่งเป็นอาชีพและภูมิปัญญาของเกษตรกรที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรไทยและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ จึงเป็นความเร่งด่วนของการแก้ไขปัญหาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๔. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

๔.๑ สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้รับข้อเสนอปัญหาราคาโคตกต่ำจากสภาเกษตรกรจังหวัด สภาคมนโคเนื้อแห่งประเทศไทย และสมาคมโคนมไทยโฮลสโตว์ฟรีเซียน ให้ช่วยพิจารณากำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการเลี้ยงโค ประกอบกับที่ประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๑๔ อาคาร ๙ บมจ.โทรคมนาคมแห่งชาติ ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรดำเนินการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔.๒ มติที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗ ได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาด้านปศุสัตว์ เพื่อให้คำปรึกษาและจัดทำ ข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร การพัฒนาเกษตรกร รวมทั้งการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๔.๓ คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ประชุมครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ด้วยระบบประชุมทางไกลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) เพื่อกำหนดกรอบแนวทางในแก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ โดยมีข้อมูลรายละเอียดประกอบการพิจารณาดังนี้ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๔.๓.๑ ข้อเสนอปัญหาโคเนื้อจากสภาเกษตรกรจังหวัด และหน่วยงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.๓.๒ ผลสำรวจความคิดเห็นประกอบการพิจารณาแนวทางการนำเข้าโคเนื้อ - กระบือ จากประเทศเมียนมาของคณะอนุกรรมการด้านการรักษาดูแลการบริโภคเนื้อโค - กระบือ และผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยสภาเกษตรกรแห่งชาติ

๔.๓.๓ ข้อมูลสถานการณ์การผลิต พบว่า ในปี ๒๕๖๖ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๑,๔๐๙,๒๔๖ ราย และมีการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๙,๕๗๑,๕๘๒ ตัว (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารกรมปศุสัตว์ ข้อมูล ณ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖) ประกอบกับข้อมูลจากการประชุม คณะอนุกรรมการด้านการรักษาดูแลการบริโภคเนื้อโค-กระบือ และผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ ๒ ได้รายงานสถานการณ์

/การผลิตโคเนื้อ...

การผลิตโคเนื้อภายในประเทศ ปี ๒๕๖๗ คาดการณ์ว่ามีจำนวน ๑.๓๙๙ ล้านตัว คิดเป็นเนื้อโคได้ ๒๓๕.๐๓ พันตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๗.๗๘ ทั้งนี้ ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ มีจำนวน ๑,๔๓๘,๒๕๗ ราย และมีการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๙,๘๙๓,๐๑๐ ตัว

๔.๓.๔ สถิติปริมาณการนำเข้า - ส่งออกโคเนื้อและเนื้อโคของไทยปี ๒๕๖๖ พบว่า

๔.๓.๔.๑ สถิติการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ในปี ๒๕๖๖ รวมกว่า ๔๙,๒๕๓ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๗,๗๕๔.๙๔ ล้านบาท โดยประเทศที่ไทยมีมูลค่าการนำเข้าสูงสุด ได้แก่ ออสเตรเลีย มูลค่า ๕,๔๐๒.๗๕ ล้านบาท (๒๑,๔๔๙ ตัน) ญี่ปุ่น มูลค่า ๗๘๒.๗๗ ล้านบาท (๒๑,๔๕๐ ตัน) และนิวซีแลนด์ มูลค่า ๗๔๐.๒๖ ล้านบาท (๔,๗๑๙ ตัน) ตามลำดับ ซึ่งผู้บริโภคนิยมเนื้อโคเกรดพรีเมียม ชิ้นเนื้อใหญ่ เนื้อนุ่ม เนื้อสันมีไขมันแทรก (Marbling) ส่วนเนื้อโคสายพันธุ์ที่นิยมบริโภค เช่น เนื้อวากิวญี่ปุ่นเนื้อแองกัส ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานการผลิต (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ เผยแพร่เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗) ส่วนในปี ๒๕๖๗ (มกราคม - มีนาคม) มีการนำเข้าเนื้อโคสดแช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป จำนวน ๗,๘๙๑.๔๓ ตัน มูลค่า ๒,๐๒๓.๘๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๖.๘๑ และ ๑๐.๖๑ ตามลำดับ

๔.๓.๔.๒ สถิติการนำเข้าโคมีชีวิต ในปี ๒๕๖๖ จำนวน ๖๐,๐๐๐ ตัว ส่วนในปี ๒๕๖๗ (มกราคม - มีนาคม) มีการนำเข้าโคมีชีวิต จำนวน ๒๑ ตัว ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๙๙.๙๖ เนื่องจากราคาโคตกต่ำ และมีการชะลอการนำเข้าโคเนื้อจากต่างประเทศ

๔.๓.๔.๓ ปริมาณการส่งออกโคเนื้อ ในปี ๒๕๖๖ มีการส่งออกโคเนื้อ จำนวน ๖๑,๙๐๙ ตัว (โคมีชีวิต) โดยเป็นการส่งออกไปประเทศลาวมากที่สุด จำนวน ๓๑,๖๖๔ ตัว รองลงมา คือ ประเทศมาเลเซีย จำนวน ๒๖,๒๖๐ ตัว ประเทศเมียนมาร์ จำนวน ๕๔๕ ตัว และประเทศเวียดนาม ๒๔๖ ตัว (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๖ กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์) ส่วนในปี ๒๕๖๗ (มกราคม - มีนาคม) มีการส่งออกโคมีชีวิต จำนวน ๒๔,๖๖๕ ตัว มูลค่า ๕๘๗.๔๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ ๓๖.๘๑ และ ๑๙.๕๑ ตามลำดับ โดยส่งออกไปประเทศเวียดนาม ร้อยละ ๓๗.๒๙ มาเลเซีย ร้อยละ ๓๙.๑๔ ลาว ร้อยละ ๒๒.๖๖ และเมียนมาร์ ร้อยละ ๐.๙๑

๔.๓.๕ ข้อมูลสถิติการเคลื่อนย้ายโคเนื้อ ปี ๒๕๖๖ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๑๘๔,๕๔๑ ตัว โดยมีวัตถุประสงค์ในการเคลื่อนย้ายรายละเอียดตามลำดับดังนี้ (๑) เพื่อจำหน่าย จำนวน ๔๐๕,๓๑๗ ตัว (๒) ไปเลี้ยงขุน จำนวน ๓๐๖,๔๒๐ ตัว (๓) เข้าโรงฆ่า ๑๗๑,๗๔๙ ตัว (๔) นำไปเลี้ยง จำนวน ๑๔๙,๐๔๖ ตัว (๕) ส่งออก จำนวน ๙๓,๙๘๒ ตัว (๖) ไปตลาดค้าสัตว์ ๓๖,๔๗๑ ตัว (๗) ไปทำพันธุ์ จำนวน ๑๖,๗๓๖ ตัว (๘) ไปประกวด/ แข่งขัน/ แสดง จำนวน ๓,๗๗๘ ตัว (๙) นำไปเลี้ยงสัตว์ (included) จำนวน ๗๘๖ และ(๑๐) อื่น ๆ จำนวน ๒๕๖ ตัว

๔.๓.๖ สถานการณ์ด้านโรงฆ่าและการแปรรูป ในปัจจุบันประเทศไทยมีโรงฆ่าทั่วประเทศ จำนวน ๕๐๔ โรง มีกำลังผลิต จำนวน ๓,๖๖๙ ตัวต่อวัน โดยแบ่งเป็นโรงฆ่าภายใน กษ.๑ จำนวน ๔๙๕ โรง กำลังผลิต จำนวน ๓,๓๐๓ ตัวต่อวัน โรงฆ่าที่ได้มาตรฐาน GMP จำนวน ๔ โรง กำลังผลิต จำนวน ๕๐ ตัวต่อวัน และโรงฆ่าเพื่อการส่งออก จำนวน ๕ โรง กำลังผลิต ๓๑๖ ตัวต่อวัน (กรมปศุสัตว์ รายงานการประชุม คณะอนุกรรมการด้านการรักษาดูแลการบริโภคเนื้อโค - กระบือ และผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๗) ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบจำนวนโรงฆ่าและการแปรรูปที่มี จำนวน ๕๐๔ โรง กับจำนวนโคเนื้อที่เลี้ยงภายในประเทศที่คาดการณ์ว่าจะมีจำนวนกว่า ๑.๓๙๙ ล้านตัว จะพบว่ามีสัดส่วนที่ต่างกันมาก ประกอบกับการมีกฎหมายหรือมาตรการเกี่ยวกับมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์อยู่ในหลายรูปแบบทั้งมาตรการบังคับและมาตรการส่งเสริม

ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ กฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตั้งโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๕ และมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ออกโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๓.๗ สถานการณ์ด้านการตลาดโคเนื้อ ราคาโคเนื้อมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ในปี ๒๕๖๖ เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๕.๐๐ บาท ลดลงจากปี ๒๕๖๕ ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๙๔.๔๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๓ ส่วนปี ๒๕๖๗ มีรายละเอียดดังนี้

๔.๓.๗.๑ ตลาดภายในประเทศ ราคาโคเนื้อมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๗๘.๙๕ บาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๓.๒๖ บาท หรือลดลงร้อยละ ๙.๔๙ เนื่องจากปีที่ผ่านมาปริมาณความต้องการบริโภคในประเทศลดลง และปริมาณส่งออกลดลง โดยหากพิจารณาราคาโคเนื้อมีชีวิตรองไป ๕ ปี จะพบความเคลื่อนไหวของราคาโคเนื้อ ดังนี้

- ปี ๒๕๖๓ เวียดนามสั่งซื้อโคมีชีวิตจากประเทศไทยค่อนข้างมาก ทำให้ราคาโคเนื้อในประเทศ เฉลี่ย ๑๐๓ บาท/ กิโลกรัม

- ปี ๒๕๖๔ เกิดโรคอุบัติใหม่ โรคลัมปีสกิน (Lumpy skin disease หรือ LSD) โคมีอาการป่วย และล้มตายเป็นจำนวนมาก ทำให้ราคาโคเนื้อเริ่มตกต่ำ

- ปี ๒๕๖๕ เวียดนามระงับการซื้อโคมีชีวิตจากประเทศไทย เนื่องจากมีการตรวจพบสารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อที่นำเข้าจากประเทศไทย ส่งผลทำให้โคเนื้อของประเทศไทยไม่สามารถส่งออกไปยังประเทศเวียดนามได้ จึงส่งผลทำให้ราคาโคเนื้อตกต่ำลง

- ปี ๒๕๖๖ กรมปศุสัตว์ตรวจพบเนื้อเถื่อนหรือเนื้อกล่องที่ส่งมาทางเรือจากประเทศบราซิล อินเดีย และอาร์เจนตินา เป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้ราคาโคเนื้อและเนื้อโคในประเทศตกต่ำลงอีก

- ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ กรมปศุสัตว์มีมาตรการปิดชายแดนชะลอการนำเข้าโคจากประเทศเมียนมา

๔.๓.๗.๒ ตลาดนอกประเทศ คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี ๒๕๖๗ จะมีจำนวน ๕๘.๔๗ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๖ ร้อยละ ๐.๔๓

๔.๓.๘ สถานการณ์ปัญหาการใช้สารเร่งเนื้อแดง จากการรายงานของผู้แทนกองควบคุมอาหารและยาสัตว์ พบว่า สารเร่งเนื้อแดงที่พบหลัก ๆ คือ เคลนบูเทอรอล ซัลบูตามอล และแรคโตพามีน ซึ่งที่ผ่านมามีมาตรการการเฝ้าระวังและป้องกันการใช้สารเร่งเนื้อแดง ดังนี้

๔.๓.๘.๑ มาตรการการเฝ้าระวัง เน้นเรื่องการเคลื่อนย้ายโดยการตรวจปัสสาวะด้วยวิธี ELISA Test และการสุ่มตรวจระหว่างเคลื่อนย้ายสัตว์ผ่านด่านด้วยวิธี Strip Test

๔.๓.๘.๒ การสร้างฟาร์มปลอดสารเร่งเนื้อแดง (ต้องเป็นฟาร์ม GAP หรือ GFM) ซึ่งจะมีการสุ่มเก็บตัวอย่างปัสสาวะ จำนวนร้อยละ ๓ ของสัตว์ในฟาร์มด้วยวิธี ELISA Test

โดยที่ผ่านมามีผลการดำเนินการสุ่มตรวจสารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อ ดังนี้ ปี ๒๕๖๖ เป้าหมาย จำนวน ๑,๓๔๓ ตัวอย่าง ผลการดำเนินการ จำนวน ๑,๖๕๒ ตัวอย่าง และปี ๒๕๖๗ เป้าหมาย จำนวน ๑,๗๒๖ ตัวอย่าง ผลการดำเนินการ จำนวน ๙๙๔ ตัวอย่าง ประกอบกับการรายงานผลการดำเนินการของผู้แทนสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ที่รายงานในปี ๒๕๖๗ มีเป้าหมายการสุ่มเก็บตัวอย่าง ณ สถานที่จำหน่าย จำนวน ๒๐๐ ตัวอย่าง และ ณ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๐๐ ตัวอย่างทั่วประเทศ (การประชุมคณะอนุกรรมการด้านการรักษาตลาดการบริโภคโค - กระบือ และผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ ๒/ ๒๕๖๗)

จากข้อมูลการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพบว่า มาตรการการแก้ไขปัญหาการใช้สารเร่งเนื้อแดงที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการอยู่นั้นยังไม่อาจแก้ไขปัญหาการใช้สารเร่งเนื้อแดงได้อย่างแท้จริง เช่น การสุ่มตรวจปัสสาวะเพียงร้อยละ ๓ หรือเป้าหมายการสุ่มเก็บตัวอย่าง ๒๐๐ ตัวอย่าง และ ณ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๐๐ ตัวอย่างทั่วประเทศเมื่อเทียบกับจำนวนโคเนื้อ จำนวน ๙,๕๗๑,๕๘๒ ตัว (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกรมปศุสัตว์ ข้อมูล ณ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖) ประกอบกับสถานการณ์ล่าสุดตามหนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด กษ ที่ ๐๖๑๔/ ๑๓๖๘ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เรื่อง สหพันธ์รัฐมาเลเซียแจ้งระงับการนำเข้าโคมีชีวิตจากประเทศไทยเป็นการชั่วคราวเนื่องจากตรวจพบสารเบต้าอะโกนิสต์ (Beta agonist) โดยกรมสัตวแพทย์บริการแห่งสหพันธ์รัฐมาเลเซีย (DVS) มีการตรวจพบสารดังกล่าวจากโคที่นำเข้าจากประเทศไทยระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๗ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๕)

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ได้รวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว และได้ข้อสรุปสาเหตุที่ส่งผลทำให้ราคาโคเนื้อตกต่ำ ประกอบด้วย ๕ สาเหตุ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) พร้อมทั้งได้พิจารณากำหนดแนวทางมาตรการในการแก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ดังนี้

**สาเหตุที่ ๑ การนำเข้าโคและเนื้อโคจากต่างประเทศทั้งถูกต้องและผิดกฎหมาย
มาตรการการแก้ไขปัญห**

๑. มาตรการแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าโคเนื้อและการนำเข้าโคเนื้อจากประเทศพม่าและเนื้อโคเถื่อนลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศ

๒. มาตรการบังคับใช้กฎหมายมาตรา ๑๕๗ ต่อกองทุนงานเจ้าหน้าที่ที่ปล่อย
ปลະละเลยต่อหน้าที่

๓. มาตรการป้องกันการดัมพ์ราคาเพื่อทำลายเสถียรภาพราคาเนื้อโค
ในประเทศไทย

๔. มาตรการให้ลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้เนื้อโคไทย

๕. ให้รัฐบาลทบทวนมาตรการนำเข้าการเปิดการค้าเสรี (FTA) ทางด้านเนื้อโคที่มีผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหการทำบันทึกข้อตกลง

**สาเหตุที่ ๒ การมีบุคคลบางกลุ่มใช้สารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อจนนำมาสู่
การส่งออกโคเนื้อของไทยไม่ได้**

มาตรการการแก้ไขปัญห

๑. มาตรการตรวจสอบการใช้สารเร่งเนื้อแดงตามมาตรฐานสากล เช่น ฟาร์มโคเนื้อเพื่อการส่งออก จะต้องเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐาน GAP และเข้าสู่ระบบการควบคุมฟาร์มเพื่อการส่งออก ๑๐๐% รวมถึงมาตรการตรวจสอบและป้องกันภายในประเทศ โดยการดำเนินการสุ่มตรวจสอบการใช้สารเร่งเนื้อแดงหน้าเชิงเขาเนื้อ

๒. รัฐสนับสนุนงบประมาณในการตรวจสอบการใช้สารเร่งเนื้อแดงให้กับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

๓. รัฐสนับสนุนงบประมาณในการทำมาตรฐานฟาร์ม GAP และ GFM

๔. การปฏิบัติตามกระบวนการส่งออกโคเนื้อไปยังต่างประเทศ
การตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อควบคุมบุคคลบางกลุ่มที่มีการใช้สารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อ

สาเหตุที่ ๓ การไม่สามารถส่งออกโคเนื้อและเนื้อโคไปต่างประเทศได้และยังไม่มี ความชัดเจนด้วยปัจจัยหลายประการ รวมถึงยังไม่มี การส่งออกในรูปแบบเนื้อแปรรูปหรือเนื้อร้อนเหมือนบางประเทศ

มาตรการการแก้ไขปัญห

๑. รัฐบาลเร่งรัดการจัดทำบันทึกข้อตกลงลงนามในพิธีสาร เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโคไปยังประเทศคู่ค้ากับประเทศไทย เช่น ประเทศจีน และประเทศมาเลเซีย
๒. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ตลาดนำการผลิต เช่น เกษตรพันธสัญญา เป็นต้น
๓. การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับกระทรวง กรม และประเทศคู่ค้า)

สาเหตุที่ ๔ การไม่มีโรงฆ่าชุมชน และโรงแปรรูปเนื้อโคที่กระจายในพื้นที่ในระดับตลาดล่าง สำหรับโคมัน และโคขุนทั่วไปทำให้เกษตรกรขาดโอกาสด้านการตลาด การขนส่งไกลสูญเสียค่าขนส่งแพง รวมถึงเกษตรกรผู้เลี้ยงไม่มีตลาดหรือเชิงเนื้อของตนเอง

มาตรการการแก้ไขปัญห

๑. ขอให้กรมปศุสัตว์กำหนดมาตรฐานแบบแปลนโรงฆ่าชุมชนขนาดเล็กเพื่อการบริโภคในท้องถิ่น โดยพิจารณาจากจำนวนโค ระยะทาง งบประมาณ และความคุ้มค่าของโรงฆ่าที่จะสร้าง
๒. กำหนดกรอบเวลา และขั้นตอนการขออนุญาตโรงฆ่าชุมชนในระยะเวลาสั้นและชัดเจน
๓. กำหนดตัวชี้วัดการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๑ ชุมชน ๑ โรงฆ่า

สาเหตุที่ ๕ ผู้เลี้ยงโคเนื้อไม่สามารถควบคุมราคาในระบบตลาดและเข้าไม่ถึงผู้ประกอบการร้านอาหารและผู้บริโภคในห่วงโซ่

มาตรการการแก้ไขปัญห

๑. ขยายเชิงเนื้อโดยการบริหารจัดการของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ
๒. ขอให้รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาพื้นที่ในการจำหน่ายเนื้อโคให้กับเกษตรกรในระดับพื้นที่ เช่น หอการค้าไทยช่วยกระจายสินค้า และประชาสัมพันธ์สินค้าของเกษตรกร
๓. การจับคู่ค้าทางธุรกิจ เพื่อส่งเสริมการบริโภคโคเนื้อ
๔. ผลักดันให้มีกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรกรณีที่มีความเร่งรีบใช้จ่าย โดยการบริหารของกลุ่มเกษตรกร รวมถึงการประกันความเสี่ยงด้านราคาโคเนื้อ
๕. เชื่อมโยงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เลี้ยงโคเนื้อสู่ผู้ประกอบการปลายน้ำในการใช้ประโยชน์จากโคเนื้อในระดับชุมชน

๔.๔ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ พิจารณาหารือแนวทางการจัดเวทีระดมความคิดเห็นแก้ปัญหาราคาโคตกต่ำ เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปตามระเบียบ และมีข้อมูลที่ต้องตรงตามความต้องการของเกษตรกร (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๔.๕ คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ลงพื้นที่จัดเวทีระดมความคิดเห็นจากเกษตรกร หน่วยงานรัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาราคาโคตกต่ำ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสภาเกษตรกรแห่งชาติกับภาควิชาการของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน ๓ เวที ผู้เข้าร่วมทั้งหมด จำนวน ๔๔๖ ราย (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖) โดยมีรายละเอียดดังนี้

/ครั้งที่ ๑ ภาคใต้...

ครั้งที่ ๑ ภาคใต้ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม พื้นที่ทุ่งไสหวน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นประกอบด้วย เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐๗ คน

ครั้งที่ ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมใหญ่ คณะนวัตกรรมการเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นประกอบด้วย เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๕๘ คน

ครั้งที่ ๓ ภาคเหนือ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารศูนย์สัตวศาสตร์และเทคโนโลยี คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นประกอบด้วย เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๘๑ คน

๔.๖ คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ประชุมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานจากการลงเวทีระดมความคิดเห็น แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ และพิจารณา (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหของเกษตรกร (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗)

๔.๗ สภาเกษตรกรแห่งชาติจัดโครงการเวทีรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการเกษตรของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๘)

๔.๘ คณะกรรมการแก้ไขปัญหของเกษตรกร ประชุมครั้งที่ ๔/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๗ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ เพื่อเสนอต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๙)

๔.๙ สภาเกษตรกรแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ครั้งที่ ๖/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ของคณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ภายใต้ คณะกรรมการแก้ไขปัญหของเกษตรกร นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐)

คณะอนุกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ได้รวบรวมศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว และได้ข้อสรุปสาเหตุที่ส่งผลทำให้ราคาโคเนื้อตกต่ำ ประกอบด้วย ๕ สาเหตุ พร้อมทั้งได้พิจารณากำหนดแนวทางมาตรการในการแก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ประกอบด้วย ๔ ข้อเสนอเชิงนโยบาย (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๕. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

จากการประชุมสภาเกษตรกรแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/ ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ชั้น ๑ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร และสถานที่ทำการสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ๗๗ จังหวัดด้วยระบบประชุมทางไกลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหารสภาเกษตรกรแห่งชาติ สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ จำนวน ๑๐๐ คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐) ที่ประชุมมีมติเห็นชอบเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ ดังนี้

ข้อเสนอที่ ๑ ขอให้ภาครัฐห้ามนำเข้าโคเนื้อจากประเทศเมียนมา

เพื่อสร้างความสมดุลของกลไกตลาด และลดแรงกดดันทำให้ราคาโคมีชีวิตในประเทศตกต่ำ เนื่องจากปริมาณโคเนื้อและเนื้อโคภายในประเทศเกินความต้องการบริโภค

ข้อเสนอที่ ๒ ขอให้ภาครัฐดำเนินการป้องกันและปราบปรามการนำเข้าเนื้อโคที่ผิดกฎหมาย และควบคุมการนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคา และความมั่นคงในภาคอุตสาหกรรมโคเนื้อไทย ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกร โดยการดูแลและปกป้องผลประโยชน์ของผู้ประกอบการไทยจากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมของกลุ่มแข่งทางการค้าต่างชาติ

ข้อเสนอที่ ๓ ขอให้ภาครัฐเร่งรัดตรวจสอบควบคุมการนำเข้าและการใช้สารเร่งเนื้อแดงในโคเนื้อ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับคู่ค้าโคเนื้อในต่างประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ข้อเสนอที่ ๔ ขอให้ภาครัฐเร่งรัดผลักดัน และสนับสนุนให้มีโรงฆ่าชุมชน และโรงแปรรูปโคเนื้อที่ได้มาตรฐานในการบริโภคภายในชุมชน รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร การเพิ่มมูลค่า และการคว้าโอกาสในตลาดใหม่ ๆ ส่งเสริมยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย ควบคู่กับการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอที่ ๕ ขอให้รัฐเร่งรัดการเจรจาการส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคแช่เย็น แช่แข็ง และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากโค (หนัง, กระดูก ฯลฯ) กับประเทศคู่ค้าที่สำคัญกับประเทศไทย โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงลงนามในพิธีสารกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญกับประเทศไทยอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการเจรจาการค้าเพื่อผลักดันการส่งโคเนื้อของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบการส่งออก โคมีชีวิต เนื้อโคแช่เย็น แช่แข็ง และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากโค (หนัง, กระดูก ฯลฯ) จนถึงปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนตามที่รัฐได้มีการประชาสัมพันธ์ และให้ความหวังกับเกษตรกร

๖. ประโยชน์และผลกระทบ

ประโยชน์

เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๑,๔๓๘,๒๕๗ ราย (กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์) ได้รับการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ เพื่อเป็นการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รัฐบาลรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง ตามกรอบมาตรการที่ได้จากการจัดเวทีระดมความคิดเห็นจากเกษตรกร หน่วยงานรัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสภาเกษตรกรแห่งชาติกับภาควิชาการของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อันนำไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนในภาคอุตสาหกรรมการเลี้ยงโคเนื้อของประเทศ

ผลกระทบ

๑. ผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล

๑.๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้าโคตงตามข้อเสนอของสภาเกษตรกรแห่งชาติ จะช่วยส่งเสริมระบบเศรษฐกิจ และรักษาเสถียรภาพด้านราคาภาคอุตสาหกรรมโคเนื้อไทยที่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๑,๔๓๘,๒๕๗ ราย ให้มีความมั่นคงในอาชีพ อีกทั้งช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคปศุสัตว์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ หรือ GDP (Gross Domestic Product) ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ดังนี้

กรอบระยะสั้น รัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นการใช้จ่าย จุดประกายให้เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจกลับมาเติบโตอีกครั้ง ประกอบกับการเร่งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของประชาชนอย่างเร่งด่วนและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะนโยบายแรกของรัฐบาล คือ การแก้ปัญหาหนี้สินทั้งในภาคเกษตร ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน

กรอบระยะกลางและระยะยาว รัฐบาลจะเสริมขีดความสามารถให้กับประชาชนผ่านการสร้างรายได้ ลดรายจ่าย สร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับประชาชนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ดังนี้

๑) การสร้างรายได้ในภาคการเกษตร โดยใช้หลักการ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ โดยการใช้การทูตเศรษฐกิจเชิงรุกเพื่อเปิดประตูการค้าสู่ตลาดใหม่ ๆ ให้สินค้าและบริการของประเทศไทย รวมถึงการให้ความสำคัญกับตลาดเดิมที่รวมถึงประเทศบ้านใกล้เรือนเคียง

๒) การบริหารในรูปแบบของการกระจายอำนาจ (ผู้ว่า CEO) เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานในแต่ละจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดเพื่อสร้างโอกาสและสร้างประโยชน์ให้ประชาชน และสนับสนุนการจัดการปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาด สร้างความโปร่งใส ขจัดช่องโหว่ในการทุจริต ลดค่าใช้จ่าย และปรับปรุงการทำงานของภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

๓) การทำงานร่วมกับประชาชนในการป้องกันและจัดการทุจริตที่ประชาชนมีส่วนร่วม

๔) การบริหารจัดการภาคการเกษตรที่ครบถ้วนทุกด้านตั้งแต่ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ กลไกราคา แหล่งเงินทุน นวัตกรรม และกรรมสิทธิ์ที่ดิน ของเกษตรกรผู้ปลูกพืช ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ และกลุ่มประมง มีเป้าหมายทำให้รายได้ของเกษตรกรทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

๕) การเปลี่ยนบทบาทของรัฐที่เคยเป็นผู้กำกับดูแลที่เต็มไปด้วยกฎระเบียบ และข้อบังคับ ให้เป็นผู้สนับสนุนที่ปลดล็อกข้อจำกัดของประชาชน สร้างโอกาสให้กับประชาชนในการสร้างรายได้ และเจริญเติบโต อาทิ การยกเลิก และปรับปรุงกฎหมายที่ไม่จำเป็น

๖) การจัดทำ Matching Fund ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาล และเอกชน เพื่อลงทุนพัฒนา Start-up ที่มีศักยภาพให้เติบโต และแข่งขันได้

๗) การกระจายทรัพยากร และกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่ชุมชน

๘) การพัฒนาเกษตรกรตามเงื่อนไขและคุณสมบัติที่เหมาะสม

๙) การดำเนินงานที่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะท้องถิ่น

๒.๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหาาราคาโคตกต่ำ ตามกรอบมาตรการที่สภาเกษตรกรแห่งชาติเสนอจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาาราคาโคตกต่ำที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จำนวน ๑,๔๓๘,๒๕๗ ราย รวมถึงเป็นการสร้างรายได้ในระดับชุมชนและระดับประเทศ จากการจำหน่ายโคนมมีชีวิต จำนวนกว่า ๙,๘๙๓,๐๑๐ ตัว (กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์)

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ไม่มี

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ นโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ได้มีการแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ประกอบด้วย

๙.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๙.๑.๑.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประกอบด้วย (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูป และ (๕) เกษตรอัจฉริยะ ภายใต้นโยบายของรัฐบาล การสร้างรายได้ในภาคการเกษตร โดยใช้หลักการตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้

๙.๑.๑.๒ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขัน และมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดย (๑) สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ (๒) สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน (๓) สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด (๔) สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล และ (๕) ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ ภายใต้ นโยบายของรัฐบาล การจัดทำ Matching Fund ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาล และเอกชน เพื่อลงทุนพัฒนา Start-up ที่มีศักยภาพให้เติบโต และแข่งขันได้

๙.๑.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๙.๑.๒.๑ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง โดย (๑) ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ (๒) เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง (๓) สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน และ (๔) สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน ภายใต้ นโยบายของรัฐบาล การสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น และการกระจายทรัพยากรและกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่ชุมชน

๙.๒ พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยสภาเกษตรกรแห่งชาติ ในฐานะเป็นองค์กรตัวแทนของเกษตรกร ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานแทนเกษตรกร และกลุ่มองค์กรเกษตรกรในการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูปและการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งการจัดทำข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งแก่เกษตรกร และองค์กรเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร และการให้ความเห็น ต่อนโยบาย กฎหมาย หรือข้อตกลงที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อเกษตรกร ตลอดจนอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑ (๓) โดยมีสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติเป็น หน่วยงานของรัฐทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของสภาเกษตรกรแห่งชาติ (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๑)

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง แก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางและมาตรการ ดังกล่าว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฏฐ์ จำเล)

ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

กองส่งเสริมการมีส่วนร่วม

โทร./โทรสาร. ๐๒ ๑๔๒ ๓๙๐๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nfc.promotion@nfc.mail.go.th